

Ўктам Абдуллаев

**НЕГА
СЕВИШИМНИ
БИЛМАЙСАН**

Шеърлар

Фафур Гулом номидаги
нашриёт-матбаа ижодий уйи
Тошкент—2007

84 (5У)6
A 15

Абдуллаев, Ўктам.

Нега севишимни билмайсан: Шеърлар /
Ў.Абдуллаев. – Т.: Фафур Фулом номидаги
нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2007. – 48 б.

Ўктам Абдуллаев табиат билан ошно тутинган
ижодкорлардан. Унинг шеърларида кайфият бор, туйғу
бор, дард ва қувонч бор. Энг муҳими, шеър ўқиёт-
ганингизда туйғулар чизгиларини кўрасиз, ҳис қиласиз.

Шоирнинг мазкур шеърий тўплами, Сиз азиз шеър
ихлосмандларига манзур бўлади, деган умиддамиз.

ББК 84 (5У)6

А 4702620202–88 қатъий буюртма, 2007
М 352 (04) 2007

© Ў.Абдуллаев,
Фафур Фулом номидаги
нашриёт-матбаа ижодий
уйи, 2007 й.

ISBN N 978-9943-03-094-7

* * *

Гўдак бир тамшаниб очди кўзини,
Ва зумда кўзини юмди бахтиёр.
Бахтнинг қучоғида кўрди ўзини,
Бахтнинг нашъасини ҳис қилди илк бор.

Гўдак дунёдаги энг буюк бахтнинг
Эгаси бўлолди бир зумда чиндан.
Кўзи билан ўпиб Ўзбекистонни,
Маҳкам қучоқлади киприги билан.

СИРДАРЁДАН КЕЛЯПМАН

Сирдарё — бу гўзал маскан,
Менга жуда ёққан юрт.
Толе тилаб меҳр билан,
Доим кулиб боққан юрт.

Минг хил ўйда, аҳда туриб,
Тошкентга йўл олдим мен.
Узоқ, жуда узоқ юриб,
Чарчадим мен, толдим мен.

Кеча йўлдан чиқди бир тол,
Дедим: — “Суя, карахтман”.
У-чи деди: — “Суян, дам ол —
Ўзинг эккан дарахтман!”

Ҳайрон бўлиб кўзим очдим,
Боқдим ўнгу сўлимга.
Шохин эгиб таниш боғлар,
Мева тутди қўлимга.

Билдим, узоқ юрсам ҳамки,
Манзилимга етмабман.
Сирдарёдан жудаям,
Узоқлашиб кетмабман.

Бувим дерди: — “Шошмай юргин, —
Йўл панд берар шошганга!”
Мана, ўн йил юрсам ҳамки,
Етолмадим Тошканга!

ЭСКИЗ

Келинг,
Кеча шўри ювилган ерда,
Бугун умидлари кўкариб чиққан,
Деҳқоннинг суратини чизамиз...
Пешона тасвиридан бошлаймиз ишни.
Йўқ, бу пешонамас,
Гўё
деҳқон умидининг харитасидир.
Ажин деб ўйламанг бу чизиқларни,
Улар —
орзу уруғлари қадалган эгат.
Уни меҳнат тери билан суғорар деҳқон.
Баланд-баланд
хирмонлар уюлар
Бу пайкаллардан...
Мана, бу кўз —
Кетмони, ҳудудсиз далани
Ҳудди ҳақиқатни севгандай,
Жуда-жуда қаттиқ севадиган кўз...
Киприкларни чизамиз кўз атрофига,
Журъатга йўғрилган қорачиқларини,
Лоқайдликдан қўриқлайдиган,
Посбон киприкларни чизамиз...

Лабларни
ботирлар, десак тўғрироқ.
Улар машаққатга дош беролмаган
Баландпарвоз, ёлгон сўзларни
Бўғиб ўлдиради кечаю кундуз...
Шундай қилиб,
Мана эскиз ҳам тайёр.
Бу —
Саратон
Қуёшига типпа-тик қараб,
Кўзлари ҳеч қамашмайдиган,
Мирзачўллик оддий деҳқон сурати...

ЛАВҲА

Қишлоқ четидаги боққа дафъатан,
Бир дайди шабада кирар ҳансираб.
Ва тинмай шивирлар: “Ишонинг, чиндан
Кимдир келаётир буёққа қараб”.

Энг аввало чўчиб уйғонар терак,
Ва йўлга қарайди бўйнини чўзиб.
Мажнунтоллар эса ҳудди телбадек,
Атрофга аланглар шоҳлари тўзиб.

Олма чим устига эгилиб атай,
Яширар энг пишган мевасини жим.
Қари чинор эса сабри чидамай,
Фирчиллаб теракдан сўрай бошлар: “Ким?”

Терак эгилар-да, қиқирлар бирдан,
Зум ўтмай бутун боғ кулиб юборар.
Ҳеч нарсани сезмай боғнинг четидан,
Ялла айтиб ўтар теримчи қизлар...

* * *

Кенгликларни, осмонни, ойни,
Бу кўзларим ўғирлайди жим.
Сўнгра ташиб келар уларни,
Юрагимга менинг қувончим.

Яралади кўксимда олам —
Бағрида хуш насимлар елар.
Насимларни қучоқлаб ҳар дам,
Мен кўкларим кашф қилгим келар!

* * *

Мажнунтолим, яшнаб-яшнаб ўсавергин,
Бутун атроф жамолингни кўриб қўйсин.
Сулувларнинг сочларидек толим-толим,
Шохларингни шаббодалар ўриб қўйсин.

Қоматингни ҳеч бўлмаса сал-пал кўтар,
Дардларингни бегоналар билишмасин.
Ҳув, олмалар сени тўғри тушунар-ку,
Лек тераклар, бечора, деб кулишмасин.

ДЕНГИЗ

Денгиз ҳайқиради атрофга қараб,
У энди чидолмас, жонидан тўйган.
Ахир яшолмайди севиниб, яйраб,
У оқим йўлини йўқотиб қўйган!

Шунчаки ҳайқирмоқ эмас матлаби,
Денгиз чидолмайди, ахир, жимликка.
Оққиси келади дарёлар каби,
Завқ билан тўш уриб мовий кенгликка.

Денгиз ҳасратларин соҳилга айтар,
Бирор йўл кўрсатиб қолса, деб, зора.
Унинг саволлари жавобсиз қайтар,
Нима десин, ахир, соҳил бечора?!

Шунинг учун инграр денгиз ўксиниб,
Сарҳадсиз изтироб қалқиб юзида.
Армонлар кемирар мангу кўксини,
Денгиз қаттиқ жирканади ўзидан...

ЎРИК ҚУВОНЧИ

Мен ўрикман!
Бу йил билдим ўриклигимни,
Мана синган шохим,
кўраяпсизми?
Болалалар кўксимга тақишган нишон!
Демак, бекор яшамабман мен...
Кеча бир тўп бола югуриб келиб
Шохларимни бир силкитишдики...
Енгиллашиб қолди негадир,
Нимадир тўкилиб кетди шохимдан...
Сўнгра болалар саватларини кўтариб,
Хурсанд бўлиб боғдан чиқиб кетишди.
Улардан ҳам кўпроқ мен хурсанд бўлдим.
Ахир япроғимдан бўлак,
Гулимдан бўлак,
Яна нималардир бор экан менда —
Бахтлиман!..

СОЯ МОНОЛОГИ

Мен сояман —
Атиргулнинг соясиман мен.
Фахрланиб айтяпти деманг...
Тўғрисини айтсам,
Мен ўзимдан ҳазар қиламан.
Ахир, ҳеч ким билмас менинг борлигимни ҳам.
Фақат ҳар замонда бир булбул келиб,
Қучоғимда нафасини ростлаб олади.
Ишончим комилки, ўша булбул ҳам
Менинг борлигимни билмайди.
У атиргулнинг ошиғи —
Атиргул борлиги учун келади.
Қани энди, ҳеч бўлмаса, яланғоч чўлда
миттигина саксовулнинг сояси бўлсам.
Ҳолдан тойган йўловчиларга
Керак бўлардим-ку ҳар қалай.
Назаримда, энг буюк бахтдир,
Кимларгадир керак бўлиб яшамоқ.
Ахир,
бировларга керак бўлолсанггина
Ҳис қиласан дунёда борлигингни ҳам.
Мен эса
Дунёда борлигимни ҳам
Унутиб қўйганман
Аллақачонлар...

* * *

Тўкилаётган япроқларга қараб вужудимда
Яшашга ундовчи куч келди.
Мана шу япроқлар қисқа умрида,
Қанча азобларга дуч келди!
Шамоллар қийнади чирпирак қилиб,
Ёмғирлар савалаб не кўйга солди.
Лекин улар митти жуссасида,
Яшнаб-яшамоққа куч топа олди...
Шу хазонрез япроқларни кўриб,
Ҳар кун юрагимда ҳавас тошади,
Чунки
чинакам ҳаётни ҳис қилди улар,
Қандай яшаш керак бўлса,
Яшади!..

* * *

Бу ҳаётга келиб,
Топганларим бахтми,
Ёки бахтсизлик —
билмадим.
Гоҳо хафа бўлиб қулдим мен,
Гоҳо хурсанд бўлиб,
Йиғладим!

* * *

Сени севиб хорландим,
Севдим дея зорландим.
Дардимни бировларга,
Айтмоқликка орландим.

Суйсам суйгулик қизсан,
Куйсам куйгулик қизсан.
Гўёки осмондаги
Ёниб турган юлдузсан.

Бекор бағрим тилмабман,
Суйиб хато қилмабман.
Мени кечир, бошқани
Севишингни билмабман...

* * *

Нега индамайсан, азизим,
Нега севишимни билмайсан?
Нега кулмайсан?..
Биламан, жуда ҳам чиройлисан сен,
Биламан, лабларинг гунчадек.
Айт,
Жудаям ёмонманми мен,
Ё сен яхшимисан шунчалик?!.

* * *

Сени севаману
Севдим деёлмайман.
Бу сўзни айтишга ҳаққим йўқ,
Чунки жуда-жуда чиройлисан сен —
Қошларинг қоп-қора, киприкларинг ўқ!..

Сени севаману
Севдим деёлмайман.
Менга қанча ёқма,
Менга қанча ёқ!
Ахир ҳозир менинг ёшим қирқ бешда,
Яна
Мана, қара,
Сочларим оппоқ!..

* * *

Агар менинг бўйим узун —
Терак бўлса,
Шохим ташлаб
Уйларингнинг томларига,
Сени доим кўриқлардим,
Керак бўлса!..

ЭЙ, МУҲАББАТ

Айтгил, қайси гуноҳим учун,
Менга бўлдинг бунчалик рақиб.
Кеча-кундуз ортимдан нечун,
Беҳаловат айладинг таъқиб?
Гоҳ тинч қуй, деб ёлвордим зор-зор,
Гоҳо эса қарғадим, эвоҳ!
Лекин сенга ҳеч қилмади кор,
Хаёлимни қамрайвердинг, оҳ.
Шаҳло кўзнинг оташларида,
Юрагимни тинсиз доғладинг.
Сунбул сочининг толаларига,
Ўйларимни чирмаб боғладинг.
Асир тушдим, енгилдим охир,
Таъқиблардан толиққач таним.
Мендан нима истовдинг ахир,
Эй, муҳаббат, эй маккор ғаним!
Кишанлайди деган эдим мен,
Нега менга боғладинг қанот?
Яшолмайман, деган эдим мен,
Лекин ҳамон гўзал бу ҳаёт!
Энди кунлар ўтмас, девдим мен,
Нега кунлар елдек еляпти.
Нега бунча кулаяпсан сен,

Нега менинг кулгим келяпти?
Энди мени бир савол қийнар:
Сен дўстмисан ва ёки рақиб?
Шафқат қилмас ахир ғанимлар,
Дўст дегани қилмайди таъқиб.
Ёки мени минг кўйга солиб,
Қилаяпсан ўзингча ҳузур.
Ёки ногоҳ адашиб қолиб,
Сўрамоқчи бўляпсан узр.
Ҳукминг билан йўлларимни жим,
Чечакларга буркамоқда вақт.
Сени енгиш — бахт, деб ўйловдим,
Наҳот, сенга енгилиш ҳам бахт?!

ЧАҶИН

Чақин “ялт” этди-ю кўздан йўқолди,
Гарчи қуёш бўлиб балқимаса ҳам,
Гарчи юлдуз бўлиб қалқимаса ҳам,
Бахтлилар сафида ўзин кўролди.
Чақин “ялт” этди-ю кўздан йўқолди,
Бир киприк қоқгулик вақт бўлса ҳам гар.
Яшаш деган бахтга бўлиб муяссар,
Чақин эканлигин кўрсата олди!

* * *

Деразамни очсам
Торгина хонам —
Шаҳарнинг шовқини билан тўлади...
Шақур-шуқур овозларингдан айланай
трамвай,
қўнғироқларингдан айланай автобус.
Йўлкалардан ўтиб бораётган одамлар
Овозларингиздан айланай...
Негаки,
чинакам ҳаёт бор бу шовқинларда!..

* * *

Ёз — яшил денгиздир,
Бир қирғоғи Баҳор,
Бир қирғоғи Куз деб аталган денгиз!
Олмалар — ғаввосдир,
Сездингизми,
Улар оппоқ либосин ечиб,
Шўнғиб кетган ҳозир денгизга
Марваридлар термоқлик учун.
Ҳув олис,
Куз деган қирғоқни кўраяпсизми?
Одамлар турибди сават кўтариб,
Ғаввосларни кутмоқда улар,
Улар адашмайдилар!
Чунки
Марварид маржонга қучоғи тўлиб,
Ғаввослар албатта Куздан чиқади!
Сўнгра
Машаққатлар билан терган марваридини
Одамларга улашар бир-бир...
Қизиқ,
Бу содда ғаввослар
Қизғанишни билмас
Негадир...

КУЗ

Куз...

Юлдузлар кўксини тирнайди армон,
Улар шу дамда

Йиққан шарбатларини кўтара олмай
Тўкилаётган олмалар каби
“Тўп-тўп” этиб ерга тушгиси келар!
Улар афсусланар.

Мўътабар инсонлар меҳрига қониб,
Мўътабар инсонлар сеҳрига қониб,
Борлиқ муҳаббатин қозониб,
Ёниб турган Ер юлдузлари —
Оқ шуълали пахталар каби
Муқаддас заминнинг кўксиди эмас,
Осмондек йироқда яралганига!

Улар жуда истар, жуда ҳам истар:

Ҳеч бўлмаса бир кун,
Ҳеч бўлмаса бир соат,
Ҳеч бўлмаса бир лаҳза,

Замин юлдузлари — пахталар каби
Инсонларнинг меҳрига қониб,
Инсонларнинг сеҳрига қониб,

Ёниб,
ёниб,
ва яна ёниб
Яшашни!..
Куз...
Юлдузлар кўксини тирнайди армон...

ҚИЗҒАЛДОҚ

Қизғалдоғим, бұзбалдоғим,
Қизғалдоғим, қизғалдоқ.
Бой бұлсайдим, ҳар шохингга
Тақар эдим ойбалдоқ.
Том бошида битта ўзинг,
Ёлғизланиб қолдингми?
Бир суҳбатдош тополмасдан,
Зерикдингми, толдингми?
Қизғалдоғим, бұзбалдоғим,
Нега бағрим тифлайсан?
Нима учун, қани айтгин,
Кулиб-кулиб йиғлайсан?
Яширмагин, битта менмас,
Бунӣ ҳамма биледи.
Бу дунёда ўзи асли,
Йиғлаганлар кулади.
Кулиб-кулиб, бағрим тилиб,
Қийнамагин мениям.
Отанг йўқми, онанг йўқми,
Аканг йўқми сениям?
Отам йўқ, деб йиғламагин,
Онам йўқ, деб ўксима.
Мен тутинган аканг бўлай,
Бошингни қўй кўксима!

КУЗАТИШ

(1941 йил)

Кўкда ой чиқмади, чиқмади юлдуз,
Шу кеча унутди кечалигини.
Хувиллаган қишлоқ узра кимсасиз
Кўчалар унутди кўчалигини.
Оталар жилмайди қилиб хайр-хўш,
Унутиб кўзлари жолалигини.
Қошларин чимириб, кўлин қилиб мушт,
Болалар унутди болалигини.
Борлиқни титратди кўлидаги, о,
Гўдагин унутган аёллар зори.
Тош эканлигини унутиб, ҳатто
Титради вокзалнинг бетон девори.
Қизлар чор-атрофни унутиб, ёрин
Кўксига бош қўйди, қимтиганча лаб.
Паровоз унутиб паровозлигин,
“Уҳ” тортиб юборди одамга ўхшаб.
Гўдаклар унутди гўдаклигини,
Митти кўзларига тўлди нолалар.
Ухлата олмасдан эвоҳ уларни,
Тонггача йиғлади мунгли аллалар...

* * *

Яхши кўришга ҳаққим йўқми менинг?!
Ҳаққим йўқми
Севаман дейишга?
Нимага кўзларинг кўрқитар,
Мажбурлар тилимни
Тийишга?!

* * *

Эй, шохлари билан
Ойни қучоқлаган,
Қуёшни қучоқлаган Чинор!
Ҳавасим келар Сенга.
Ойни, Қуёшни қучоқлаб яшашни
Ўргатгин менга!..

КУТАЁТГАН АЁЛ

Ногоҳ тунда (эх, қандай оғир),
Шубҳалари келади голиб.
Умид эса беўй, бесабр,
Қайларгадир кетар бош олиб.
Шубҳаларни этолмасдан рад,
Соғинчлари бағрини ўяр.
Кўзларида инграйди ҳасрат —
Кипригига бошини қўйиб.
Уй бир зумда зулматга дўнар,
Дақиқалар айланар йилга.
Юрагида бир сўз уйғонар
Ва тўлғонар чиқолмай тилга.
У кўзида ёш билан кутар,
Телба каби мустару ғариб.
Юзларини ажинлар юлар,
Лаҳза сайин боради қариб.
Ғам ҳиссини туйибми шу он,
Нимагадир сесканади, о!
Ўз қувончи билан андармон,
Ой нурига чўмилган дунё!
Бирдан қўшиғини унутиб,
Ғўлдирайди, нимадир деб сой.
Нафасини ичига ютиб,
Тоғ ортига ўтиб кетар ой.

Аёл кўксин гижимлар оғриқ,
Нигоҳини туманлар қопар.
Бундан аччиқ, оғир “уҳ” тортиб,
Деразани шаҳд билан ёпар.
Йиққан каби чидам ва бардош,
Бир зум маҳкам юмар кўзини.
Сўнг кўрпаю ёстиқлари тош,
Каравотга ташлар ўзини.
Юпанч излаб юрак зорига,
Тўлғонар у бемажол, хаста.
Ҳад-худудсиз хаёл қаърига,
Сингиб кета бошлайди аста.
Майин нафас, серғулув тана,
Сукунатга кетар қоришиб.
Зулумотда кўпчиган хона,
Аста-секин борар ёришиб.
Ногоҳ юзин илиқ бир нафас,
Суйиб-суйиб силай бошлар жим —
Юрагига қуйилар бир сас:
“Кўзингни оч, жоним, мен келдим!”
Аёл шошиб очар кўзини
Ва ҳайратдан қотиб қолар лол.
Чехрасидан севинчи тошиб,
Жилмаяди у кутган толе.
Сезмай қолар аёл дафъатан,
Лабларини куйдирар бир чўғ.
Забардаст қўл баданларида,
Олов каби ёна бошлар, уҳ!
Аёл чўғдек лабларни танир,
Ёнаётган қўлни танийди.

Беихтиёр пичирлар оғир:
“Келгани рост бўлса, қанийди!”
Толе тўймай аёлга боқар,
Тикилади бахш этгудай жон.
Кўзларидан бир нидо оқар:
“Келганим рост, юлдузим, ишон!”
“Келганим рост?” — такрорлар аёл,
Кувонч ёши оқар кўзидан.
Шўх табассум бойчечак мисол,
Униб чиқар унинг юзида.
“Келганим рост!” — аёл лабига,
Гўё шу сўз қолар бойланиб.
Сайраб учар бор вужудида,
Кувончлари қушга айланиб.
Ёшли кўзи завқларга тўлиб,
Камон қоши тўлғониб сархуш.
Куйлай бошлар аста жўр бўлиб,
Сайроғига қувонч қушининг...
Тортмагандай ҳеч қандай азоб,
Кўрмагандай бирорта ҳам ғам.
Юзларига бағрини босиб,
Куйлай бошлар ажинлари ҳам...
Хаёл қандай қудратлидир, о,
Афсонага ўхшайди худди.
Қўшиқ бўлиб аёлнинг, э воҳ,
Янграй бошлар бутун вужуди!..
Бекасидан тамом беҳабар,
Дарвозада турар қисиниб.
Узоқ йиллар жанггоҳдан хабар
Ололмаган почта қутиси...

КИМСАСИЗ ҲОВЛИ

Шамолар гувиллаб кирару
Увиллаб чиқар бу ҳовлидан.
Азим олма ёшли кўзга ўхшайди,
Меваси тўкилар дув-дув кўз ёшдай.
Қўлу оёқдаги кишанларини,
Узишга уринган бандидек.
Ўзини тинимсиз ҳар ёнга уриб,
Қаергадир қочиб кетгиси келар.
Ҳовли четидаги тераклар,
Ҳовли ўртасидан ўтган ариқча
Совуқ ялтиллайди
Узун бир қиличга айланиб
Ва кесар
Ялпизнинг
Томирларини!

МАЖНУНТОЛ ҲАСРАТИ

Дарё, олиб кетгин мени оқизиб,
Ёлғиз, бенаф яшаш жонимга тегди.
Армонлар бағримни юборди эзиб,
Уяту номуслар қаддимни эгди.
Табиат не учун яратди мени,
Бир бор гулламасам, мева солмасам.
Мана, қара ахир новдаларимни,
Мени қай ҳолатга солиб қўйди ғам.
Дарду ҳасратимни ҳеч ким билмайди,
Кулиб, жинни тол, деб қўйишган исм.
Қушлар ҳам шохимга уя қўймайди,
Бир дардқаш тополмай ўртанар жисмим.
Армонлар бағримни юборди эзиб,
Уяту номуслар қаддимни эгди.
Дарё, олиб кетгин мени оқизиб,
Ёлғиз, бенаф яшаш жонимга тегди!

КАКТУС ВА ЛОЛА ҲАНГОМАСИ

— Узоқ-узоқлардан келтириб сени,
Уйнинг тўрисиغا қўйишдилар. Бас!
Бахтлисан! Одамлар муҳаббатини,
Бунчалик қозониш осон иш эмас!
Лекин нега рангинг сарғайиб борар,
Қалбингни ситгандай унсиз бир нола.
Гулга ҳурмат бўлса, шунчалик бўлар,
Наҳот иззатингни билмасанг, Лола?!
— Ўзгалар меҳрини қозондим чиндан,
Лекин бахт нашъасин қилмаяпман ҳис.
Ватансиз шодлигинг татимас экан,
Яшаш қийин экан, дўстим, Ватансиз!

ТОЛ ВА ТЕРАК СУҲБАТИ

— Куну тун ўзингни ҳар ёнга уриб,
Ўсишга бунча куч бермасанг, терак?
Балки улкан бўлсам, одамлар кўриб,
Кесишдан кўрқар деб ўйласанг керак?

— Қани хизмат қилсам эккан одамга,
Шу орзуда кун-тун ўсаман, ўсдим.
Сендек ўтинликдан бошқа нарсага,
Ярамай қолишдан кўрқаман, дўстим!

ДАРАХТЛАР

Ухлаб ётишипти юввош дарахтлар,
Қиш берган кўрпани устига ёпиб.
Қайдам, балки ҳозир тушида улар,
Ям-яшил япроқлар олгандир топиб...
Силкиб уйғотманглар — улар чарчаган,
Сирли тушлари ҳам бўлинар ахир.
Улар сир тутолмас, баҳорда кўрган,
Тушларини айтиб берар барибир.

ХУШВАҚТЖОН

(“Ойдинда юрган одамлар”ни ўқиб)

Бобомизнинг аччиқ, унсиз ноласи,
Момомизнинг айтилмаган алласи,
Умидларнинг туғилмаган боласи,
Нега энди туғилмадинг, Хушвақтжон?

Бобомизнинг кўзларида бор эдинг,
Момомизнинг бўзларида бор эдинг,
Айтилмаган сўзларида бор эдинг,
Нега энди туғилмадинг, Хушвақтжон?

Кунлар ою қуёш билан бут келди,
Уйга умид, баракаю қут келди,
Момомизнинг кўкрагидан сут келди,
Нега энди туғилмадинг, Хушвақтжон?

Остонада эшик кутди, укам-ов,
Уй тўрида бешик кутди, укам-ов,
Қиммат кампир бизни ютди, укам-ов,
Нега энди туғилмадинг, Хушвақтжон?

Қошинг қаро бўлармиди, билмадик,
Юзинг ойдек тўлармиди, билмадик,

Момомиз ҳам кулармиди, билмадик,
Нега энди туғилмадинг, Хушвақтжон?

Бобом кетди бу ғамлардан бош олиб,
Момом кетди кўкрагида тош олиб,
Бизлар қолдик кўзимизга ёш олиб,
Нега энди туғилмадинг, Хушвақтжон?

ЭДИПНИНГ СҮНГГИ ПОРТРЕТИ

Ҳ а қ и қ а т :

Мени яширолмас на Осмон, на Ер,
Бигиздай санчилгум шоҳ кўзларига.
Шоҳ Эдип — падаркуш, онасига эр,
Шоҳ Эдип акадир ўз қизларига!

К ў з л а р :

Йўқол, эй оломон, эй машъум рўё,
Йўқ! Йўқ! Чидолмайман, қолмади бардош.
Нақадар ваҳшийсан, разилсан Дунё,
Кел, мени куйдиргин раҳмдил Куёш!

Ю р а к :

Наҳот, Қодир Эгам бўлса риёкор,
Яратса таҳқирлаш учун Инсонни.
Йўқ! Қўллар уйғонинг! Бўғмоқлик даркор —
Бу “Мен Ҳақиқатман!” деган ёлғонни.

Қ ў л л а р :

Бўзламагин юрак, йиғлама кўз, жим,
Ҳозир Ҳақиқатни айларман жудо!
Нега титраяпсиз, эй, бармоқларим?
Ўзинг мадад бергин Қодири Худо!

Ҳақиқат:

Ҳақиқатман, шоҳни яралаган ўқ!
Сиз мени атайсиз сиғиниб Худо!
Мадад бермоқликка менинг ҳаққим йўқ!..

Овоз:

Йўқ! Йўқ! Йўқ! А-а-а-а!..

РОБИНЗОН

“Пулни йиртиб ташлар Робинзон...”

(Э.Болиев)

Юраги аламдан тикилган чиркин,
Бадбўй кўйлагини ечиб ташлади.
Бахтиёр онанинг бағридек сокин,
Оролга ҳайқириб кира бошлади.
Унга ёқиб қолди бу орол жуда,
Беш марта... ўн марта айланди, кезди.
Дафъатан тўхтади. Ўз вужудида,
Қандайдир машъум бир оғирлик сезди.
Киссасига аста қўлини суқди,
Бир даста пул олди ва йиртди бир-бир.
Вужуди оғирлик бағридан чиқди,
У йиғлай бошлади бирдан негадир.
Ана, йиғламоқда нега-а? Нега?..
Наҳот қалби ўз амридан тонмоқда.
Йўқ!
Уни Худоман, деб алдаган пулига,
Кўзининг заҳари томмоқда!..

УМИД

Кунлар ўтиб кетди...
Ойлар ўтиб кетди...
Йиллар ўтиб кетди...
Ёлғиз
Умид қолди.
Соғинчларнинг қароргоҳида!
Уни паноҳингда асра,
Юрагим!

* * *

Атиргул мунғайма,
Фақат сен кулгин.
Кулишинг чиройли,
Кулишинг шўх-ку.
Тўғри,
Сенга, сени севдим, деёлмайман,
Лекин
Севмайман ҳам деганим йўқ-ку!

ЁЗ ОҚШОМИДА

Тун. Терак ой томон талпинар,
Бундай сулув манзара қайда?
Кўкдан тушиб митти юлдузлар,
Сас чиқармай чўмилар сойда.

Тоғлар ҳам жим. Жим ўрмонлар ҳам,
Денгизларда тинч ухлар китлар.
Шундай гўзал сокинликниям,
Қопар гоҳ-гоҳ безори итлар!

* * *

Булбулжоним,
Кетаман, деб қўрқитмагин...
Истамайман сабабини билишнияям.
Йиғлаб-йиғлаб куйламоқни сендан билдим,
Ўргат менга йиғлаб-йиғлаб кулишнияям!

СЕВГИ

Севиб-севиб сайланган севги,
Юрагимга жойланган севги.
Бировларга айтсам ишонмас,
Афсонага айланган севги.

Кеча-кундуз қилади таъқиб,
Менинг юрак бағримни ёқиб,
Қувонтирар жилмайиб боқиб,
Жононага айланган севги.

Кўз ўнгимда тураверади,
Бир чиройли кулаверади,
Тушларимга кираверади,
Парвонага айланган севги.

Боргим келаверар у томон,
Бўлса ҳамки йўлимда довон,
Олиб ўтар мени соғ-омон,
Фарғонага айланган севги.

* * *

Қанча изладим-а, қанча, билмайман,
Тушларимга кирган у ойжамолни.
Энди қирга чиқиб қучиб яшайман,
Дашт ҳидин уфуриб эсган шамолни!

Ажабмас, ачинса ҳолимни кўриб,
Ажабмас, юрагим бўлмаса дилхун.
Йўқ, аниқ, ҳув қирдан рўмолин силкиб,
У мени ёнига чақирар бир кун.

* * *

Кунлар келар кундан кейин,
Тунлар келар тундан кейин.
Мен билолмай ҳайронаман,
Нима бўлар ундан кейин.

Эй юзлари сўлим, десам,
Менга қара, гулим, десам,
Ялинсам ҳам қарамасанг,
Мен ўламан шундан кейин.

* * *

Шоир бўлолмадим энди мен,
Шоир бўлолмайман ҳеч қачон.
Шоир бўлиб туриб сиз ҳақда,
Шеър ёзмоқчи эдим онажон!

Нима қипти шоир бўлмасам,
Шоирлардек кўнгли тозаман.
Она, сизга аталган шеърни,
Шоир бўлмасам ҳам ёзаман.

ТОНГ

Қара, гўзал тонг отаяпти,
Олам борар нурга беланиб.
Ёғдуланган тоғлар пойида,
Арзир бошинг қўйсанг эланиб.

Сен бепарво ухляяпсан жим,
Шундай гўзал тонглар отса ҳам.
Хафа бўлмайсанми, азизам,
Сочларингни силаб уйғотсам?!

БИР КУН

Дунё кўзларимга тор бўлар бир кун,
Сочлари оқариб қор бўлар бир кун.
Севги бу табаррук қалб меҳмонидир,
Уни хўрлаганлар хор бўлар бир кун.

Бахтини қидириб тополмайди бахт,
Тахтини қидириб тополмайди тахт,
Ошиғига раҳм қилмаган бадбахт,
Бир интиқ нигоҳга зор бўлар бир кун.

Қайданам шу қизни суйдим, демагин,
Ишқида бефойда куйдим, демагин,
Бўлди, ҳаммасидан тўйдим, демагин,
Чин ошиққа толе ёр бўлар бир кун!

ФАРАЗ

Кўзлар
Бўлмаганда
Юрак
Бўлмасди!..

НАСИБАГА

Кўзи шаҳло, қоши қаро,
Эй, юзлари ойлигим.
Фақат сенсан бу дунёда,
Топган менинг бойлигим.

Энди яна айтай нени,
Орзу билан жўраман.
Яхши кўрмасанг ҳам мени,
Сени яхши кўраман!

* * *

Кўнглимдаги гапни тушунмас ҳеч ким,
Тунда юрагимни тирнайди азоб.
Аслида, мен ҳеч ким эмасман дўстим,
Шоирлик мен учун берилган жазо!

* * *

Бунча ачинади менга бу терак,
Барглари қалтираб бағри қақшайди.
Доим мени ўйлаб югурган ҳалак,
Раҳматли акамга жуда ўхшайди.

* * *

Мен англадим бу дунёнинг бутун сирин,
Ҳамма нарса алдов экан, ўйин экан.
Сенга энди айтиб берай қайси бирин,
Энг ёмони яхшиларга қийин экан!

* * *

Ўғлим, бир сўз айтай унутма,
Юрар йўлга қараб боргин тик.
Ёмонлардан яхшилик кутма,
Яхшилардан кутма ёмонлик!

МУНДАРИЖА

“Гўдак бир тамшаниб...”	3
Сирдарёдан келяпман	4
Эскиз	6
Лавҳа	8
“Кенгликларни, осмонни, ойни...”	9
“Мажнунтолим...”	9
Денгиз	10
Ўрик қувончи	11
Соя монологи	12
“Тўкилаётган япроқларга қараб...”	13
“Бу ҳаётга келиб...”	13
“Сени севиб...”	14
“Нега индамайсан...”	14
“Сени севаману...”	15
“Агар менинг бўйим узун бўлса...”	15
Эй, муҳаббат	16
Чақин	18
“Деразамни очсам...”	18
“Ёз — яшил денгиздир...”	19
Куз	20
Қизғалдоқ	22
Кузатиш	23
“Яхши кўришга ҳаққим йўқми...”	24

“Эй, шохлари билан...”	24
Кутаётган аёл	25
Кимсасиз ҳовли	28
Мажнунтол ҳасрати	29
Кактус ва лола ҳангомаси	30
Тол ва терак суҳбати	31
Дарахтлар	31
Хушвақтжон	32
Эдипнинг сўнги портрети	34
Робинзон	36
Умид	37
“Атиргул, мунгайма...”	37
Жилмайиб	38
“Қувончини йўқотган одам...”	38
Аксиома	38
Ёз оқшомида	39
“Булбулжоним, кетаман деб...”	39
Севги	40
“Қанча изладим-а...”	41
“Кунлар келар...”	41
“Шоир бўлолмадим...”	42
Тонг	42
Бир кун	43
Фараз	43
Насиббага	44
“Кўнглимдаги гапни...”	44
“Бунча ачинади менга...”	45
“Мен англадим...”	45
“Ўғлим, бир сўз айтай...”	45

Адабий-бадиий нашр

Ўктам Абдуллаев

НЕГА СЕВИШИМНИ БИЛМАЙСАН

Ш е ъ р л а р

Муҳаррир *Башорат Отажонова*
Дизайнерлар *Акмал Сулаймонов,*
Нодир Зокиров
Техник муҳаррир *Татьяна Смирнова*
Мусаҳҳиҳ Доно Тўйчиева
Компьютерда саҳифаловчи *Зилола Маннопова*

ИБ № 4559

Босишга 19.07.07 да рухсат этилди. Бичими 70x90^{1/32}.
Таймс гарнитураси. Офсет босма. 1,75 шартли босма
тобоқ. 2,5 нашр тобоғи. Жами... нусха.
... рақамли буюртма. 95—2007 рақамли шартнома.
Баҳоси шартнома асосида.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг
Фафур Фулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи.
100129. Тошкент. Навоий кўчаси, 30.
100128. Тошкент. Усмон Юсупов кўчаси, 86.

Бизнинг сайт: [www. iptdgulom.uz](http://www.iptdgulom.uz)